

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ MESLEKSEL BECERİ UYGULAMALARI HAKKINDAKİ ÖĞRENCİ GERİ BİLDİRİMLERİ

The Students' Feedback on Occupational Skills Training in Akdeniz University Faculty of Medicine

Erol GÜRPINAR¹, Sümer Mamaklı², M. Kemal ALİMOĞLU¹, Yeşim ŞENOL¹, Mehtap Türkyay², Mehmet AKTEKİN³

ÖZET

Amaç: Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim programı içerisinde yer alan mesleki beceri uygulamalarını tanıtmak ve öğrencilerden uygulama ile ilgili alınan geribildirim sonuçlarını sunmaktır.

Yöntem: Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenciler küçük gruplar halinde tüm eğitim süreleri boyunca toplam 40 adet temel mesleki beceri uygulaması yapmaktadırlar. Yapılan her uygulamanın hemen sonunda öğrencilerden uygulama ile ilgili olarak, beş puanlı Likert ölçeği kullanılarak oluşturulmuş bir geribildirim formunu doldurmaları istenmektedir. Bu araştırmada 2004-2005 eğitim öğretim döneminde Mesleki beceri laboratuvarında eğitim alan öğrencilerin geribildirim formları değerlendirmeye alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin büyük çoğunluğunun mesleki beceri uygulamalarına, ortalama beş üzerinden genel olarak 4.5'in üzerinde puan verdikleri ve Dönem I ve III'te en yüksek puanı kan basıncı ölçümünün aldığı saptanmıştır.

Sonuç: Mesleki beceri laboratuvarında temel klinik becerilerin öğretilmesi ile öğrencilerin meslek yaşamına daha iyi hazırlanacağı açıktır. Öğrencilerin genel olarak mesleki beceri uygulamalarından memnun olduklarının saptanması da bunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Tıp Eğitimi, mesleki beceri laboratuvarı, mesleki beceri eğitimi, öğrenci geribildirimleri.

ABSTRACT

Aim: The aim of the study is to provide information about professional skills training in Akdeniz University Faculty of Medicine and to present the results of student feedback on these training activities.

Methods: Throughout their medical education, working in small groups, the students learn to perform a total of 40 basic professional skills. At the end of each skill training, the students are asked to fill in a feedback form prepared using five-points Likert scale. The present study aims to evaluate feedback forms of students trained in professional skills laboratory during the 2004-2005 academic year.

Findings: An important majority of students rated professional skills training activities as over 4.5 on 5 points. Year I and Year III students attributed highest points to the measurement of blood pressure.

Conclusion: It is clear that through training of basic clinical skills in professional skills laboratory, the students will be better prepared to professional life. The finding that the students are generally satisfied with their professional skills training can be taken as an indicator for better preparation for professional life.

Keywords: Medical education, occupational skills laboratory, occupational skill training, student feedback.

¹Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Antalya

²Uzm. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Antalya

³Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Antalya

GİRİŞ

Tıp Fakülteleri son yıllarda kendi eğitim programlarını giderek daha fazla sorgulamakta ve eğitimin niteliğini arttırmaya yönelik yoğun bir uğraş içerisinde bulunmaktadırlar. Özellikle tıp eğitiminde öğrencilerin mesleksi beceriler konusunda daha yeterli hale getirilmesi, bu becerilerin belirli standartlara dayandırılması, öğrencilere hangi becerilerin ne düzeyde kazandırılacağına tesadüflere bırakılmaması temel hedefler arasındadır. Dünya Hekimler Birliğinin 1988 yılı Edinburgh Bildirgesinde tıp eğitimin amacı “bütün toplumun sağlık düzeyini yükseltecek hekimler yetiştirmektir” şeklinde tanımlanmakta ve bazı önerilerde bulunmaktadır. Bu öneriler arasında tıp eğitiminin, öğrencilere bilginin yanı sıra yeterli düzeyde mesleksi becerileri kazandırmanın önemi ve gerekliliği de vurgulanmaktadır¹.

Son yıllarda ülkemizde tıp fakülteleri bünyesinde kurulan tıp eğitimi anabilim dalları bu hedefi gerçekleştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu dönemde pek çok tıp fakültesi, öğrencilerine daha ilk yıllardan itibaren temel mesleki becerileri kazandırma amacıyla genellikle tıp eğitimi anabilim dalı bünyesinde mesleksi beceri laboratuvarı kurmuştur. Bu laboratuvarlarda verilen eğitimlerin amacı, geleneksel olarak klinik ortamlarda verilen beceri eğitimlerinin bir ön uygulaması olmasıdır. Mesleksi beceri laboratuvarlarında öğrenciler uygulamalarını genellikle maketler, sınıf arkadaşları veya simüle hastalar üzerinde yapmaktadır. Mesleksi beceride yeterli hale geldikten sonra eğitim programı içerisindeki ilgili stajlarda, gerçek hastalar üzerinde öğrendikleri mesleksi becerileri uygulamaktadırlar.

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde (AÜTF) 1998-1999 Eğitim Öğretim Döneminde Mesleksi Beceri Laboratuvarı kurulmuştur. 2000-2001 Eğitim Öğretim Döneminde de Tıp Eğitimi Anabilim Dalı kurulmuş ve Mesleksi Beceri Laboratuvarı Tıp Eğitimi Anabilim Dalı bünyesine alınmıştır. Mesleksi Beceri Laboratuvarı sekiz eğitim odası, bir toplantı odası, eğitimcilerin kullanabilecekleri bir dinlenme odası ve bir sekreter odasından oluşmaktadır.

Dönem I, III, IV, V ve dönem VI eğitim programında, öğrenciler için meslek yaşamlarında gerekli olacak temel mesleksi beceriler, 1998-1999 Eğitim Öğretim Döneminde bu yana bu laboratuvarda kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bir eğitici ve 4-6 kişilik küçük gruplar halinde öğrenci ve eğitici rehberleri eşliğinde, eğitim amaçlı hazırlanmış maketler üzerinde beceri eğitimi verilmektedir².

AÜTF Mesleksi Beceri Laboratuvarında uygulama şu şekilde yapılmaktadır: Öğrenilmesi hedeflenen her mesleksi beceri uygulaması 4-6 öğrenci ve bir eğitici ile uygulanmaktadır. Uygulama sırasında öğrencilere uygulama basamaklarını tek tek açıklayan bir eğitim rehberi dağıtılmaktadır. Ardından bu rehberde yer alan basamakları bir öğrenci tek tek okurken eğitici okunan her basamağı tüm öğrencilerin görebileceği bir şekilde adım adım uygulamakta, tüm basamakların uygulaması bittikten sonra da uygulamayı olması gereken bir hızda tekrar yapmaktadır. Eğitici uygulamayı yaparken dikkat edilmesi gereken noktaları da vurgulamaktadır. Eğitici bu uygulamayı yaptıktan sonra, her öğrenciden aynı uygulamayı, aynı sıra ve doğrulukla yapmasını istemektedir. Öğrenci uygulamayı yaparken, eğitici her öğrenci için ayrı olarak hazırlanan bir değerlendirme rehberi ile öğrencinin performansını değerlendirmektedir. Öğrenci uygulamayı yaparken eksik veya düzeltilmesi gereken bir basamak kalırsa, eğitici öğrencinin uygulamasının hemen sonunda bu noktaları öğrenciye söylemekte ve tekrar yapmasını istemektedir. Uygulama tam anlamıyla doğru yapılan kadar, öğrenci tekrar etmektedir. Böylece her öğrencinin uygulamayı tam öğrenmesi ve beceride yeterli hale gelmesi hedeflenmektedir.

Yeterliliğe dayalı öğrenme yaklaşımına göre beceriyi öğrenmek ve beceride ustalık noktasına ulaşmak üç basamakta gerçekleşir.

1- Beceri kazanma, bu basamak yeni bir mesleki beceriyi öğrenmede ilk basamaktır. Burada beceriyi uygulamak için bilinmesi gereken temel basamaklar ve bu basamakların sırası öğrenilir,

2- Beceride yeterlilik, öğrenciler bu aşamada basamakları artık doğru bir sırada uygulayabilir, ancak bir basamaktan diğerine geçiş hızı yeterli olmayabilir.

3- Beceride ustalık, öğrenciler bu basamakta artık beceriyi tam olarak doğru ve yetkin bir şekilde uygulayabilirler³.

AÜTF eğitim programı içerisinde 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Dönem I öğrencilerine 5 beceri, Dönem III öğrencilerine 12 beceri, Dönem IV öğrencilerine 3 beceri, Dönem V öğrencilerine

16 beceri, Dönem VI öğrencilerine 4 beceri kazandırılmıştır. Dönem I'de eğitim programının ilk iki ayı içerisinde toplam beş mesleksi beceri eğitiminden oluşan bir program bulunmaktadır. Dönem III'te ise öğrenciler klinik stajlara başladığı için, eğitim döneminin ilk bir ayı içerisinde Dönem I'de öğrenilen becerilerin tekrarı ve klinikte kullanacakları temel mesleksi becerilere, eğitim programı içerisinde yer verilmektedir.

Bu beceri uygulamaları eğitim programı içerisine bir öğrencinin bir gün içerisinde en fazla dört temel beceri uygulamasını yapabileceği şekilde yerleştirilmiştir. Programda yer alan mesleksi beceri uygulamaları şunlardır: Dönem I'de uygulanan beceriler ateş ve nabız ölçümü, koldan venöz kan alma, intramusküler enjeksiyon yapma, kan basıncı ölçümü ve ilk yardım (Tablo 1), Dönem III'te kardiyopulmoner resusitasyon, hava yolu açma yöntemleri, musküler enjeksiyon yapma, ateş ve nabız ölçümü, el yıkama ve steril eldiven giyme, koldan venöz kan alma ve intravenöz enjeksiyon, kan şekeri ölçümü, elektrokardiyografi, kan basıncı ölçümü, normal göz dibi muayenesi, subkutan enjeksiyon, intravenöz sıvı uygulaması (Tablo 2), Dönem IV'te spekulum takma ve bimanuel muayene, servikal smear alma becerisi, Leopold manevraları ve doğum eylemi (Tablo 3). Dönem V'te toplam yedi staj içerisinde beceri eğitimleri yer almaktadır. Bunlar;

Kulak Burun ve Boğaz Hastalıkları Stajı: Kulak zarı ve patolojilerini tanıma becerisini kazanma, kulak lavajı yapabilme becerisini kazanma, epistaksiste anterior tampon becerisi kazanma, epistaksiste koterizasyon becerisini kazanma, acil trakeotomi (cricothyrotomi) becerisini kazanma;

Üroloji Stajı: Erkeklerde üretral sonda yerleştirme becerisini kazanma, kadında üretral sonda yerleştirme becerisini kazanma, prostat ve hastalıklarının rektal digital muayene ile değerlendirilmesi konusunda beceri kazanma, intraskrotal patolojileri değerlendirme konusunda beceri kazanma;

Enfeksiyon Hastalıkları Stajı: Kan kültürü alma becerisi kazanma, boğaz kültürü alma becerisi kazanma;

Nöroloji Stajı: Lumbal ponksiyon yapabilme konusunda beceri kazanma;

Ortopedi Ve Travmatoloji Stajı: Bebekte tortikolis muayenesi yapabilme becerisini kazanma, bebekte gelişimsel kalça displazisi muayenesini yapabilme becerisini kazanma,

Göğüs Hastalıkları Stajı: Radyal arterden arteriyel kan (kan gazları numunesi) alma becerisini kazanma, solunum seslerini dinleme, patolojik sesleri ayırabilme becerisidir. Dönem VI da acil stajı içerisinde sütür pratiği, acil hava yolu açma pratiği, CPR (bu başlık altında altı adet mesleksi beceri uygulaması yer almaktadır), anestezi stajı içerisinde de entübasyon pratiği yer almaktadır. Eğitim programı içerisinde yer alan beceriler seçilirken, öğrencilerin meslek yaşamında sık uygulayacağı, ilgili kliniklerde kullanacakları ve maket üzerinde öğrenilmesi uygun olan mesleksi beceriler seçilerek eğitim programı içerisinde bu becerilere yer verilmektedir.

Bu eğitimlerin uzmanlık bilgisi gerektirenleri ilgili anabilim dalında eğitici eğitimi almış öğretim üyeleri tarafından verilmektedir. Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından verilen mesleksi beceriler ise; ateş ve nabız ölçümü, koldan venöz kan alma, intramusküler enjeksiyon yapma, subkutan enjeksiyon yapma, intravenöz enjeksiyon yapma, intravenöz sıvı uygulaması, kan basıncı ölçümü, el yıkama ve steril eldiven giyme, kan şekeri ölçümü, elektrokardiyografi, normal göz dibi muayenesi, radyal arterden arteriyel kan (kan gazları numunesi) alma becerisi, solunum seslerini dinleme, sütür atma becerileridir.

Eğitim etkinliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesinde öğrenci geribildirimleri oldukça önemli bir yere sahiptir^{4,5}. AÜTF'de gerek teorik gerekse pratik tüm derslerde öğrencilerden geribildirim alınmaktadır. Mesleksi Beceri Laboratuvarında da yapılan her beceri uygulamasının ardından Dönem V ve Dönem VI öğrencileri dışındaki tüm öğrencilerden uygulama ile ilgili kapalı uçlu ve açık uçlu sorulardan oluşan yapılandırılmış bir form ile geri bildirim alınmaktadır. Öğrencilerden geribildirim formlarındaki maddelere 1 (en kötü) ile 5 (en iyi) arası puanlar vererek eğitim yöntemi, eğitim ortamı ve eğitici hakkında memnuniyet derecelerini belirtmeleri istenmektedir. Ayrıca bu geribildirim formu dışında öğrencilerden uygulanan her mesleksi becerinin bitiminde sözel olarak da geribildirim alınmaktadır.

AMAÇ

AÜTF eğitim programı içerisinde yer alan mesleksi beceri uygulamalarını tanıtmak ve öğrencilerden uygulama ile ilgili alınan geribildirim sonuçlarını sunmaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

AÜTF eğitim programı içerisinde Dönem I, III, IV, V ve VI da toplam 40 adet temel mesleksi beceri uygulaması yapılmaktadır. Yapılan her uygulamanın hemen sonunda öğrencilerden her uygulama ile ilgili olarak geribildirim formunu doldurmaları istenmektedir. Geribildirim formlarının içerikleri ilgili dönem koordinatörleri tarafından hazırlanmaktadır, bu nedenle dönemlere göre geribildirimlerde yer alan sorularda zaman zaman farklılıklar bulunabilmektedir. Geribildirim formlarındaki sorular daha çok uygulamanın içeriğine ve eğiticinin yeterliliğine yöneliktir, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile ilgili sorulara yer verilmemiştir.

Dönem V ve VI'da mesleksi beceriler stajlar içerisinde yer aldığı için, bu dönemlerdeki geribildirimler beceri uygulamasının hemen sonunda değil, ilgili stajın son haftasında toplanmaktadır. Bu nedenle Dönem V ve VI geribildirim sonuçlarına araştırma içerisinde yer verilmemiştir.

Bu çalışmada 2004-2005 eğitim öğretim döneminde Mesleksi Beceri Laboratuvarında eğitim alan Dönem I (toplam 137 öğrenci), Dönem III (toplam 135 öğrenci) ve Dönem IV (toplam 116 öğrenci) öğrencilerinin geribildirim formları değerlendirmeye alınmıştır. Geribildirim formundaki sonuçlar üzerinden yapılan değerlendirmelerde SPSS paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Geribildirim formlarını doldurup teslim eden öğrenci sayısı Dönem I'de 135 öğrenci (%98.5), Dönem III'te 128 öğrenci (%94.8) ve Dönem IV'te 103 öğrencidir (%88.8).

Dönem I öğrencilerinin eğitim programında yer alan beş mesleksi beceri uygulaması ile ilgili geribildirim sonuçları Tablo 1'de yer almaktadır. Buna göre öğrencilerin genel olarak geribildirim puan ortalamaları 4.71'in üzerindedir. Geribildirimlerde en yüksek puanı 4.91 ile kan basıncı ölçümü becerisi almıştır.

Tablo 1. Dönem I Mesleksi Beceri Uygulamaları Öğrenci Geri Bildirimleri

Dönem I mesleksi beceri uygulamaları	Ateş ve nabız ölçümü	Koldan venöz kan alma	İntra musküler enjeksiyon yapma	Kan basıncı ölçümü	İlk yardım
Konu seçimi	4.85	4.94	4.96	4.94	4.81
Teorik verilişi	4.61	4.80	4.88	4.90	4.76
Pratik uygulama	4.83	4.91	4.90	4.90	4.66
Görsel ve işitsel materyal kullanımı	4.70	4.89	4.84	4.89	4.63
Derse katılımı sağlama	4.81	4.94	4.90	4.96	4.76
İlgiyi sürekli kılma	4.71	4.87	4.93	4.90	4.71
Pratiğin akılda kalıcılığı	4.81	4.88	4.89	4.90	4.68
Derse ayrılan zamanın yeterliliği	4.72	4.81	4.84	4.81	4.60
Dersin gerekliliği	4.92	4.94	4.95	4.95	4.81
Ortalama	4.77	4.89	4.90	4.91	4.71

n: 135 öğrenci yanıt vermiştir (%98.5)

Dönem III öğrencilerinin eğitim programında yer alan on iki mesleksi beceri uygulaması ile ilgili geri bildirim sonuçları Tablo 2'de yer almaktadır. Buna göre öğrencilerin geri bildirim ortalamaları 4.47'nin üzerindedir. Geri bildirimlerde en yüksek puanı 4.90 ile kan basıncı ölçümü becerisi almıştır.

Dönem III meslek beceri uygulamaları	Kardiyo pulmoner resusitasyon	Hava yolu açma yöntemleri	İntra musküler enjeksiyon yapma	Ateş ve nabız ölçümü	El yıkama ve steril eldiven giyme	Koldan venöz kan alma ve intravenöz enjeksiyon	Kan şekeri ölçümü	EKG	Kan basıncı ölçümü	Normal gözdibi muayenesi	Subkutan enjeksiyon	İntravenöz sıvı uygulanması
Pratiğin hedeflerinin ortaya konumundaki açıklık	4.79	4.70	4.84	4.84	4.81	4.90	4.86	4.84	4.90	4.87	4.86	4.89
Basamakların tanımlanmasındaki açıklık	4.70	4.39	4.89	4.86	4.84	4.76	4.89	4.87	4.91	4.89	4.90	4.91
Pratik için ayrılan sürenin yeterliliği	4.66	4.08	4.85	4.90	4.85	4.88	4.88	4.86	4.91	4.90	4.88	4.92
Pratik gereçlerin yeterliliği	4.68	4.46	4.83	4.88	4.85	4.88	4.87	4.88	4.91	4.90	4.90	4.86
Pratiğin amaçlanan hedeflerine ulaşma	4.70	4.49	4.89	4.86	4.83	4.87	4.86	4.87	4.90	4.88	4.89	4.87
Amaçlanan yetkinliğe ulaşmadaki organizasyon	4.54	4.28	4.87	4.87	4.81	4.86	4.88	4.87	4.90	4.89	4.88	4.90
Eğitmcilerin konularındaki yeterliliği	4.54	4.39	4.91	4.87	4.82	4.87	4.88	4.89	4.89	4.91	4.85	4.86
Eğiticinin ilgiyi sürekli kılması	4.62	4.59	4.88	4.91	4.81	4.88	4.89	4.89	4.88	4.91	4.91	4.88
Pratiğin akılda kalıcılığı	4.90	4.85	4.90	4.85	4.77	4.87	4.85	4.86	4.87	4.88	4.91	4.87
Ortalama	4.68	4.47	4.87	4.87	4.82	4.88	4.87	4.87	4.90	4.89	4.89	4.88

Tablo 2. Dönem III Mesleksi Beceri Uygulamaları Öğrenci Geri Bildirimleri

n: 128 öğrenci yanıt vermiştir (%94.8)

Dönem IV öğrencilerinin eğitim programında yer alan üç mesleksi beceri uygulaması ile ilgili geri bildirim sonuçları Tablo 3’de yer almaktadır. Buna göre öğrencilerin genel olarak geri bildirimleri 4.65’in üzerindedir. Geri bildirimlerde en yüksek puanı 4.82 ile Leopold manevraları ve doğum eylemi uygulaması almıştır.

Tablo 3. Dönem IV Mesleksi Beceri Uygulamaları Öğrenci Geri Bildirimleri

Dönem IV	Spekulum takma ve bimanuel muayene	Servikal smear alma	Leopold manevraları ve doğum eylemi
Pratiğin hedeflerinin ortaya konumundaki açıklık	4.61	4.60	4.85
Basamakların tanımlanmasındaki açıklık	4.64	4.80	4.81
Pratik için ayrılan sürenin yeterliliği	4.81	4.84	4.98
Pratik gereçlerin yeterliliği	4.70	4.57	4.93
Pratiğin amaçlanan hedeflerine ulaşma	4.55	4.60	4.70
Amaçlanan yetkinliğe ulaşmadaki organizasyon	4.58	4.56	4.64
Ortalama	4.65	4.66	4.82

n: 103 öğrenci yanıt vermiştir (%88.8)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Gerek Tıp Fakültesi öğrencilerine, gerekse Tıp Fakültesinden mezun olmuş hekimler ile yapılan araştırmalarda, mesleksi becerilerin ne derece önemli olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle tıp eğitimi içerisinde mesleksi beceri laboratuvarının varlığı son derece önemlidir⁶. Çünkü öğrencilerin temel mesleksi becerilerde yeterli hale gelmelerinde bu laboratuvarlar önemli bir rol üstlenmektedir. Örneğin Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesinde yapılan bir araştırmada son sınıf öğrencilerin yaklaşık yarısının temel tıbbi ve cerrahi girişimlerde kendilerinin yetersiz olarak değerlendirdikleri saptanmıştır⁷. Oysa tıp fakültelerinde beceri laboratuvarının varlığında verilen eğitim ile öğrencilerin bu temel becerilerde kendisini daha yeterli hissedeceği açıktır. Öğrencilerin genel olarak uygulamalardan memnun olmaları da bunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir^{8,9}. Ayrıca Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesinde yapılan bir araştırmada “Mesleksi beceri laboratuvarı tıp eğitimi için olmalı mı?” sorusuna öğrencilerin %97.5’inin evet yanıtını vermesi de bunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir¹⁰.

Yapılan araştırmalarda mesleksi beceri laboratuvarında eğitim alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu uygulamadan memnun olduğu bulunmuştur^{11,12}. AÜTF’de uygulanan mesleksi beceri eğitiminde de öğrencilerin alınan geribildirimlere göre genel olarak uygulamalardan memnun oldukları, beşli Likert ölçeği üzerinden genel olarak 4.50’nin üzerinde puanlar verdikleri saptanmıştır.

Eğitim programında temel mesleki becerilerin, beceri laboratuvarlarında öğretilmesinin pek çok yararı bulunmaktadır. Laboratuvar koşullarında öğrencilerin mesleksi beceriyi gerektiği kadar tekrar edebilmeleri, hata yapsa da bunun düzeltilebilmesi, anında geribildirim verilebilmesi, gerçek hastaya bağımlı kalınmaması, ileri dönemlerde öğrencilerin mesleksi beceriyi unuttukları veya yetersiz hissettikleri anda beceriyi bu laboratuvarlarda tekrar edebilmesi ve tüm bunların sayesinde mesleksi becerinin hasta üzerinde daha doğru uygulanmasına yardımcı olması gibi pek çok yararlılığı bulunmaktadır. Yapılan bir çalışmada mesleksi beceri laboratuvarında eğitim alan öğrencilerin,

almayanlara göre hem hasta üzerindeki uygulamalarda hem de sınavlarda daha başarılı olduğu gösterilmiştir¹³.

Ayrıca öğrencilerin henüz Dönem I'de iken temel mesleksi becerileri öğrenmeye başlamaları da önemli bir noktadır. Mesleksi Beceri Laboratuvarının hastane içinde yer alması ile öğrenciler erken dönemde hastane ile tanışmaktadır. Geribildirimlerde yer alan açık uçlu sorular ve sözel alınan geribildirimler, erken dönemde bu mesleksi becerilerin öğrenilmesinin, öğrencilerin kendilerini hekim gibi hissetmelerini sağladığını ve bunun da motivasyonlarını artırdığını göstermektedir. Literatür bilgileri de mesleksi beceri uygulamalarının erken dönemde yapılmasının öğrenci motivasyonu üzerine olumlu bir etkisi olduğu yönündedir¹⁴.

Sonuç olarak, mesleksi beceri uygulamaları giderek tıp fakültelerinin büyük çoğunluğunda eğitimin önemli ve vazgeçilmez bir parçası haline gelmektedir ve öğrencilerden alınan olumlu geribildirimler de bu uygulamanın önemini daha net ortaya koymaktadır.

KAYNAKLAR

1. *World Conference on Medical Education. Edinburgh, 1998.*
2. Mamaklı S, Alimoğlu MK, Gürpınar E, Baysal Y, Türkay M, Şenol Y, Aktekin M "Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde Mesleksi Beceri Laboratuvarı Uygulamaları: Öğrenci Geribildirimleri" 2006 IV. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitabı:92.
3. Sullivan R, Blouse A, McIntosh N "Clinical Skills in Reproductive Health" JHPIEGO Corporation Baltimore, 1993.
4. Karabilgin ÖS, Şahin H "Eğitim Etkinliğini Değerlendirmede Öğrenci Geribildiriminin Kullanımı" Tıp Eğitimi Dünyası 2006;21-22: 27-33.
5. Durak Hİ. "Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi'nde Mesleksi Beceri Eğitimi ve Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1997-1999 Yılları Arasında Birinci Sınıf Öğrencilerine Verilen Modüler Beceri Eğitiminin Öğrenciler Tarafından Değerlendirmesi" Uzmanlık Tezi, İzmir, 2000.
6. Hao J, Estrada J, Tropez Sims S "The Clinical Skills Laboratory: A Cost Effective Venue for Teaching Clinical Skills to Third Year Medical Students. Acad Med, 2002;77:152.
7. Günay O "Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Tıp Eğitimi Hakkındaki Düşünceleri" Tıp Eğitimi Dünyası 2002;7:49-55.
8. İlhan MN, Yalınay ÇM, Bukan N, ve Ark. "Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem I Öğrencilerinin Klinik Beceri Laboratuvarı Geribildirimleri" 2006 IV. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitabı:50.
9. Dilsiz A, Açıköz S, Uysal H, Bodur S, Marakoğlu K "S.Ü. Meram Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Kliniğe Giriş Beceri Eğitimi Hakkındaki Görüşleri" 2006 IV. Ulusal Tıp Eğitimi Kongresi Bildiri Özet Kitabı:135.
10. Budakoğlu İ, Özkan S, Maral I, Bumin A, Aygün R "Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tıp Eğitimi Hakkındaki Görüşleri" Toplum ve Hekim 2002;17:189-3.
11. M. Alimoğlu, Çilli A, Mamaklı S, Ögüş C, Aktekin M "Mesleksi Beceri Laboratuvarında Radyal Arterden Kan Alma Eğitimi, Eğitim Sonrası ve Klinik Deneyim Sonrası Öğrencilerin Bakış Açısı" Tıp Eğitimi Dünyası 2003;13:44-50.
12. Dikici M, Yalçın M, Büyükakkuş T, Özbenli T, Yarış F "Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Mesleksi Beceri Laboratuvarı, Probleme Dayalı Öğrenme Oturumları ve Sunumlar Hakkındaki Görüşleri" Tıp Eğitimi Dünyası 2004;16:21-26.
13. Ringsted C, Schroder RV, Lyngdorf P, Ramsing B, Funglestved M "Effect of Pretraining in a Medical Centre on Students' Performance of Clinical Skills. Current Issues in Medical Education, Association for Medical Education in Europe Abstract, 1997; P53.
14. Nielsen DG, Moercke AM, Wickmann-Hansen G, Eika B "Skills Training in Laboratory and Clerkship: Connections, Similarities And Differences" Medical Education Online, 2003; 8:12.